

OBRRTNIK

Glasilo Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik Poverjenstvo za izdajo lista „Obrtnik“
Uprava: Ljubljana, Cesta 29./X. št. 19 (Marn Josip).
Naročnina znaša: za celo leto 30.— Din
za pol leta 15.— „
posamezna številka 1.50 „

*V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!*

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto V.

Ljubljana, dne 23. decembra 1936.

Štev. 7

Proslava obrtniškega dne in tedna v letu 1936

Glasila bratskih obrtniških prostovoljnih organizacij „Zanatlija“ v Beogradu in „Obrtnički Vjesnik“ v Zagrebu sta v svojih zadnjih številkah, obširno poročala o pripravah za že običajne vsakoletne manifestacije obrtništva.

Savez hrvatskih obrtnikov v Zagrebu in Glavni zemaljski Savez zanatskih združenj kraljevine Jugoslavije v Beogradu sta pripravila za proslavo obrtniškega praznika, dobro sestavljene in za obrtništvo vsebujoča vprašanja v nalašč zato prilikoma izdane poslanice, svojih vrhovnih prostovoljnih organizacij širom teritorija in vsem obrtniškim organizacijam svojega področja. Poslanice vsebujejo najaktuelnejša in za obrtništvo vedno pereča vprašanja, ki jih je za ta namen še posebej pripravilo. Iz sestava in obrazloženja posameznih vprašanj in zahtev se jasno vidi nujnost trajno naglašati in poudarjati rešitev stvari, ki so življenjskega pomena za obrtniški stan.

Ob času, ko so v vseh večjih pa tudi manjših obrtniških centrih, pokrajin s področja Saveza v Beogradu uspešno ob številni udeležbi obrtništva in predstavnikov oblasti itd. itd. lepo proslavili in na skupnih sestankih vpričo zastopnikov odposlancev najvišjih državnih oblasti izrazili spontano in svobodno svoje zahteve na dan 1. decembra; se na področju Saveza hrvatskih obrtnikov v vse večji meri izvaja, široko zasnovan in že tradicionalen obrtniški teden od 29. 11. do 6. 12.

Pomen proslave obrtniškega dne je za vsakega samozavestnega in zavednega obrtnika neprecenljiv, saj se tedaj enkrat v letu izraža prepotrebna obrtniška zavest in da izraza javno o pripadnosti stanu. Kaj pomeni danes v času razvijajoče se industrijalizacije, spričo dejstva, da je naša država agrarna, poudarjati in naglašati moč pa tudi potrebo ohranitve obrtniškega stanu in zavarovanje njegovih bitnih interesov na najširših osnovah, to nam je umljivo čim se ozremo na bližnjo preteklost. Zato se ne smemo čuditi, ko se vprizarjajo ob priliki teh proslav predstav, katerih namen je, ponazoriti moč in veljavo nekdanjih cehov — obrtniških združenj, katerih odredbe in izjave ter sklepi so bili, kakor zakon. Že namen buditi trajno in ohranjati zavest obrtništva ter vlivati zdravega optimizma naj-

širšim plastem obrtniškega stanu in najrazličnejšim strokam ter panogam je jasna gonilna sila, ki mora še tako nezavednega obrtnika ob času takih proslav zdramiti, da se zaveda pripadnosti stanu. Naš obrtniški stan rabi, bolj kot kdajkoli, pomoči v borbi za obstanek, pa ne samo to temveč tudi za napredek, ki pa se najbolj zgovorno izpričuje v izobrazbi, samozavesti in prilagodenju prilikam današnjega modernega in z vso naglico razvijajočega se tehničnega časa. To se pravi: da moramo budno slediti naglemu razvoju industrijalizacije v proizvodnji, pospešiti in povečati našo aktivnost v vpra-

*Vsem naročnikom, čitateljem
in prijateljem našega lista želimo
vesele božične praznike in srečno
novo leto 1937.*

šanju obrtniške izobrazbe, ki je osnova in edino najuspešnejše sredstvo poleg globoke zavesti. Moč, vzdržljivost in pa optimizem, ki je predvsem potreben, da se moramo obrtniki postaviti v vzporedno vrsto z vsemi drugimi stanovi v borbi za svoj obstanek in napredek pa moramo črpati brez oklevanja le v svojih močnih prvenstveno prostovoljnih organizacijah, ker so le te mesto, kjer se lahko izživlja iniciativnost in borbenost obrtništva v vseh smereh.

Lep primer samozavesti obrtniškega stanu v ostalih krajih naše države smo že ponovno poudarili, ko smo od slučaja do slučaja napisali o uspešnih pridobitvah za obrtniški stan, katere so priborile borbe in vztrajnost obrtništva na poprišču udeještvovanja in agilnega delovanja v prostovoljnih obrtniških organizacijah.

Imenovani organizaciji se s svojimi vodstvi v polni meri zavedata, kakšen delokrog dela je določen prostovoljnimi organizacijam. Zato vidimo, da so vsa vprašanja iniciativno načeta, borbena vodena in končno tudi rešena le na mestih prostovoljnih obrtniških forumov, ki pa so končno le sankcionirana v prisilnih organizacijah pa tudi v zakonih in uredbah nato rešena.

Naša dolžnost je stalno opominjati obrtništvo k zavesti in ga vzdramiti k prebujenju, da se zaveda svojega položaja, upoštevanja poedinca in vsega na-

šega stanu. Vse delo v tej smeri pa je odvisno od zdravega optimizma, katerega si moramo biti svesti, ker je na nas samih, kako si bomo uredili svojo boljšo bodočnost.

Baš proslave obrtniškega dne pa so oni datum v letu, ki bi se ga moral vsak obrtnik jasno zavedati, se udeležiti pa tudi pojačati svojo stanovsko zavest. Letošnje leto so v Dravski banovini že običajne proslave obrtniškega dne 1. decembra odpadle, vsled nastalih prilik pri najjačji prostovoljni obrtniški organizaciji „Društvo jugoslovanskih obrtnikov“, ki je doslej vsako leto lepo izvedlo te proslave, ki so zapustile na udeležencih najlepše utise.

V kolikor nismo letos jugoslovanski obrtniki Dravske banovine proslavili obrtniškega dne — ne po svoji krivdi in proti svoji volji — javno na sestankih, kot prejšnja leta, toliko bolj se je v nas vzbudila zavest in odločnost v vztrajanju za priboritev obrtniških pravic, ki obrtniškega stanu po vseh božjih in državnih zakonih gredo. Zato gledamo jugoslovanski obrtniki Dravske banovine jasno in odkrito v obraz bodočnosti, ker smo trdno uverjeni, da nam naših pravic in našega udeještvovanja za nas same v naših lastnih organizacijah nikdo kratiti ne more, posebno še, če gredo naše želje za tem, da hočemo iz borbenih prostovoljnih organizacij, ki so edini forum za nas, poslati izključujoč vse drugo, prave predstavnike obrtništva na najvišja mesta, kakor nam ustava dovoljuje in veleva.

Najbližnja preteklost je nas potrdila v veri, da hodimo prava pota in nas zato ne motijo „muhe-enodnevnice“, kajti zavest, ki je globoko ukoreninjena v obrtniških srcih nam je dokaz naših pozitivnih stremljenj, ki nam jih zgodovina ne bo mogla ovreči, čeprav je nastal trenutno zastoj v kolesju razmer.

Naj bodo prednje vrstice memento, pa tudi poziv na še vztrajnejše delo za zgraditev močne obrtniške zgradbe stremljenj in značajev. Čas leči rane in zato se bomo tudi mi ravnali po tem pravilu, pri čemer imamo globoko zavest ter upanje pa tudi garancijo, da bomo jugoslovanski obrtniki Dravske banovine prihodnji 1. december proslavili skupno z vsemi ostalimi obrtniški tovariši v naši državi. Za enkrat proslavimo letošnji obrtniški praznik v mislih z ostalimi tovariši-obrtniki, saj smo po mislih eni in edini in tako bo tudi ostalo v zarji še svetlejša in še določnejše naše hotenje, ki ga bomo prihoduje leto izrazili na obrtniški praznik!

Močen nedvisen tisk je naše najboljše orožje v borbi za naše pravice.

Novo predsedstvo Zbornice za TOI v Ljubljani

Pred dnevi se je sestel svet novoizvoljene Zbornice za TOI na svojo prvo sejo. Od skupno 62 zborničnih svetnikov se je udeležilo 60 svetnikov ter so bili navzoči vsi svetniki razen dveh trgovcev.

Sejo novoizvoljene zbornice je otvoril in vodil do izvolitve dosedanji komisar g. dr. Logar, ki je poročal o svojem delu. Pri volitvah predsednika je bil izvoljen z 29:28 glasovom g. Ivan Jelačin, veletrgovec iz Ljubljane, bivši večletni predsednik Zbornice za TOI.

V svojem uvodnem govoru je naglasil, da bo delal nepristransko na tem mestu, ker mu je pred očmi le prospeh slovenskega gospodarstva ter pozval vse, ki so ga, in ne volili, k složnemu sodelovanju z iniciativami, predlogi itd. Posebno je še naglasil, da so se te volitve izvršile v znamenju zakulisnih borb. Ožigosal je tudi pogubonosni vpliv mešanja političnih strank v izrazito gospodarska vprašanja ter ostro nastopil proti centralizmu, pri čemer je pokazal na rak-rano našega gospodarstva — naše denarništvo.

Za vrstni red in podpredsednike zbornice se je vnela živahna debata, ker so eni vztrajali na tem, da se točen vrstni red podpredsednikov in imena takoj določi. Končno so bili izvoljeni le za podpredsednike trgovci g. Konrad Elsbacher, zastopnik industrije gen. ravnatelj TPD Rihard Skubec in stavbenik g. Ogrin Ivan. Vrstni red se ni mogel določiti, ker je v sporazumu, sklenjenem med političnimi strankama za volitve v Zbornico, določeno drugače, kakor pa je bila zahteva na tej seji. Obrtniki so namreč zahtevali za I. podpredsednika g. Ogrina, pri čemer pa je bilo mnenje tudi deljeno, med tem pa tekst sporazuma govori drugače. Vsled tega se je določitev vrstnega reda določila za nadaljevanje seje, ki se bo vršila takoj po Novem letu. S tem je bila prva plenarna seja za enkrat prekinjena, ko so bile poslani še razne br-zojavke.

Za volitve predsedstva Zbornice je vladalo v vseh gospodarskih krogih živahno zanimanje ter so se v tem pogledu tudi vršile razne predpriprave. To še tem bolj, ker so se volitve predsednika vršile res tajno, tako, da ni mogel nihče nikogar kontrolirati koga voli.

Mi nismo sodelovali pri sporazumu, nas nikdo tudi vabil ni, ponujali se tudi nismo nikomur, vsled česar moremo povsem objektivno stvar gledati. Šele par tednov je, ko sta se „Jutro“ in „Slovenec“ oba vneto eksponirala za sporazum in tudi ostro pisala proti našim kandidatom ter so pisani dokazi v teh dveh listih, zakaj se vse gre, da je sporazum narekovala potreba, politični interesi in ne vemo kaj še vse. „Slovenec“ pa je takoj po teh volitvah napisal dobre pol strani, pri čemer ugotavlja suha dejstva, češ, da s temi računa. Mi smo pa trdno prepričani, da so zaenkrat ta suha dejstva živa resnica in, da je predsednik g. Jelačin, kar mora

vsakdo priznati, da je bil parlamentarno izvoljen in mi če tudi v razmerah, v kakršnih se nahajamo, moremo potrditi samo dejstvo, da je bil v sedanjem sestavu Zbornice g. Jelačin izvoljen za predsednika, tak je, in s tem dejstvom je treba računati.

Z vsemi drugimi dejstvi menda že ljudje računajo ter gotovo delajo račune, kako bi zmanjšali pomen tega, toda če jim je na srcu res slovensko gospodarstvo, saj tako so še pred kratkim eni kot drugi sporazumaši zatrjevali, tedaj naj se pač vživijo v razmere in v takih razmerah sodelujejo. Mi smo se dobro zavedali, vsled česar za nas sporazuma biti ne more, ker hočemo, da so odgovorni obrtniški zastopniki v našem gospodarskem parlamentu le obrtništvo, od čegar so postavljeni. Svobodni hočemo biti v svojih odločitvah in zato se nas ovira pri našem pozitivnem delu in udejstvovanju. Na nikogar se ne sme vplivati, če se hoče upoštevati in slišati obrtniško voljo in zahteve. Tako je naše naziranje, ki je tudi edino

Obrtništvo mora ostati

Pred nekaj dnevi je bilo zaključeno izredno zasedanje svetega arhijerejskega sabora Srpske pravoslavne cerkve. O delu tega sabora so izšla poročila v srbskem tisku.

Ker pa se je srbska pravoslavna cerkev zavzela tudi za zaščito obrtništva poleg drugih aktualnih gospodarskih in socialnih vprašanj našega naroda, priobčujemo del, ki se nanaša na zaščito obrtništva.

„Obrtništvo je treba obdržati.“

S posebno pažnjo je bil razpravljan težak položaj našega obrtniškega stanu, ki se nahaja sedaj v neenaki borbi za obstanek proti tujim inozemskim podjetjem pri nas. Srbska pravoslavna cerkev gleda na to vprašanje s čisto moralnega stališča. Mali srbski trgovci in obrtniki, ki so se bojevali za svobodo svoje domovine

pravilno in v tem so nas potrdile tudi predsedniške volitve v Zbornico za TOI, ker so se našli nekateri svetniki, da so sledili klicu svoje notranjosti predstavljajoč gospodarske interese pred politične ter izvolili za predsednika moža, ki je znan po svojih odločnih in temperamentnih nastopih za koristi celokupnega slovenskega gospodarstva in je dosledno ožigosal vse, kar je slabega in v škodo gospodarstvu.

Nas ničesar ne moti, če se danes po časopisju napada z ene ali druge strani koga, da je izrazil strankar JRZ ali JNS. Stojimo na stališču, da morajo biti pri gospodarskih vprašanjih odločujoči gospodarji ne glede na politično pripadnost. Kdor je agilnejši, žilavejši in komur gospodarstveniki zaupajo, ta naj tudi vodi. Po tem načelu smo se tudi jugoslovanski obrtniki vedno ravnali in se hočemo tudi v bodoče, priporočamo pa vsem, ki jim je gospodarstvo in obrtniški stan res pri srcu, da ga podpro in puste pri reševanju svojih vprašanj samostojnega, ker če bo tako, — tedaj tudi ne bo zakulisnih borb in razočaranj.

in za njo žrtvovali tako kri, kakor imovino, danes z velikimi napori komaj zaslužijo za kruh, za sebe in za svoje otroke, ker so pritisnjeni in uničeni od inozemskih kapitalistov in industrijalcev, kateri so stali daleč proč od te države, dokler se je v njej prelivala kri za narodovo osvobojenje.

Srbska pravoslavna cerkev smatra za svojo dolžnost, povzdigniti svoj glas v zaščito našega obrtništva, da se ga moralno podpre in vzdrži.“

Iz prednjega moremo sklepati, da bo tozadevna moralna pomoč obrtništvo gotovo ugodno vplivala na vse merodajne. Posebno še, ker prihaja iz onega mesta, v katerem je srbski narod vedno videl simbol in, ki mu je tudi vedno krasen zgled samostojnosti.

Sabor je razpravljaval nadalje tudi o potrebi poživljanja in razširjanja zadrugarstva ter drugih stvari.

Kako se izvaja zakon?

(Prevod iz »Obrtničkega Vjesnika«, Zagreb, br. 29, z dne 18. julija, uvodni članek.)

„Ni redek slučaj, ko sodišče obsodi nekoga na več let zapora, radi male krivice, toda na drugi strani so krivci za velika dela osvobojeni vsake kazni. Povsem naravno je, da taki slučajni nikakor niso razumljivi onim, ki razborito mislijo, ker zdrav razum nam dokazuje povsem obratno.“

Poedine primere ne želimo navajati, toda hočemo se baviti z enim od mnogih številnih slučajev, katere dnevno doživljajo naši obrtniki.

Pred nekoliko dnevi je prišel v naše uredništvo en obrtnik ter se je moglo po njegovi izpovedi in njegovih bridkosti razbrati, da dela sam brez pomožnega osebja ter da mora s svojim delom preživljati družino 4 članov. Vsled bolezni ni mogel delati polne 3 mesece, pa je tako brez svoje krivde prišel na rob propasti skupno s svojo ženo, otroci in staro bolno materjo. To njegovo bedo so videli njegovi tovariši, ki mu pomagajo. Toda ne uvidi davčna oblast, ki ga neusmiljeno preganja za nekoliko stotin dinarjev dolžnega davka. Ta zaostanek na davku ni tako nepomemben, da mu ne bi dolžnik posvečal nikakršne važnosti. Nasprotno,

on od časa do časa pritrjava iz ust sebi in svoji družini samo, da more plačati na račun davkov. Toda nastanejo tudi trenutki, ko ta njegova dobra volja ostane neizvršena, ker radi bolezni ni v stanu plačati, ker nima od kje vzeti. Kljub takemu položaju pa davčna oblast neprestano pošilja svoje organe, ki tega nesrečneža posečajo in zahtevajo. Popisujejo mu beraštvo, lepijo odvišne papirje in končno pride tudi zloglasni rubežni voz, ki odpelje krvavo pridobljeno imovino. Tu se ne vpraša, če je temu nesrečnežu mogoče živeti brez najpotrebnejšega orodja? V takem momentu često pridejo obrtniku na pomoč ljudje dobrega srca, ki so izven obrtniških vrst ter dajo obrtniku denar, da more istega vzeti nazaj iz rok neusmiljenih predstavnikov oblasti.

Tako se torej izvaja zakon nad najsiromašnejšim gospodarskim edinicam, kako pa se ta zakon izvaja nad onimi, ki razpolagajo z 100 in 100 milijoni premoženja boste razvideli iz naslednjih vrstic.

Konkretno vzamemo slučaj dolga na davku, ki ga ima plačati državi „Našička“ tvornica tanina in parna žaga d. d., katere dolg ne znaša ne več ne manj temveč

NAROČNIKI. Obveščamo Vas, da smo vsem naročnikom poslali brezplačno v nadomestilo za „Obrtnik“, „Obrtnički Vjesnik“ iz Zagreba s slovensko prilogo in pa številko 1. „Neodvisnega Obrtnika“, ki izhaja v Zagrebu. List „Neodvisen Obrtnik“ toplo priporočamo vsem našim naročnikom v naročitev. Članke za list ter predplačila sprejema tudi uredništvo „Obrtnika“, Ljubljana, Borštnikov trg 1. Naročnina za „Neodvisen Obrtnik“ je Din 1.50 za komad, ter se dobi v upravi „Obrtnika“.

Obrtniški ponos in samostojnost nam narekujejo vstrajanje v naši borbi!

ravno 120.000.000 Din. Razumljivo je, da tako ogromen dolg na davku ni narastel preko noči, ampak se je višal in večal tekom več let. Sedaj nastane vprašanje,

zakaj davčne oblasti niso na isti način izvajale davčne zakone nad tem velikim industrijskim podjetjem, kakor to delajo nad malimi obrtniki?

Nikdo ne more reči, da bi „Našička“ ne mogla plačati rednega letnega davka, ko se vendar ve, da je ona vedno razpolagala z ogromnimi vsotami gotovine in velikim nepremičnim premoženjem.

Tako nepravilno izvajanje zakonskih odredb ne samo da prinaša veliko škodo malim gospodarskim edinicam in ostalim davkoplačevalcem, temveč prinaša to tudi veliko škodo državi, katera je na pr. „Našički“ znižala dolg od 120 na 53 milijonov dinarjev, kljub temu pa se še vedno proti tej veliki kapitalistični tvrdki ne uporabljajo ona radikalna zakonska sredstva, katera se uporabljajo proti obrtniku davkoplačevalcu.

Tako se torej pri nas izvaja zakon o davkih!

Op. uređ. Nimamo ničesar k stvari za pripomniti, ker je jasno povedano, temveč samo opozarjamo oblast, kar smo že ponovno storili, da morajo biti zakoni za vse enaki in se tudi za vse enako izvajati.

Davki

Prijava čistega dohodka pridobnine za leto 1936.

Od 1. januarja do vključno dne 31. januarja 1937 je rok, v katerem morajo vsi davčni obvezanci pridobnine izvršiti prijave o doseženem čistem dohodku v letu 1936. G. minister financ je sicer v tekočem državnem proračunu prejel pooblastilo, da more po uvidevnosti tudi odrediti, naj se ne vlagajo nove prijave ter naj bi se odmera za leto 1935. avtomatično uveljavila tudi za leto 1936. Kar je sicer storil za zgradarino, da se je poslužil tega pooblastila, da ni bilo treba vlagati prijav, tega ni storil za pridobnino. Iz navodil, ki so jih prejela finančna in davčna oblastva razvidimo, da minister financ ni bil zadovoljen z doseženimi uspehi v pogledu pridobnine ter so tozadevno izdana navodila za vlaganje, kakor tudi postopanje pri odmerjanju pridobnine za leto 1936., da se morajo doseči pozitivnejši rezultati.

Obrtništvo opozarjamo v izogib fiskalnim nepotrebnim preobremenitvam, da v zgoraj navedenem roku vložite tudi z vsemi potrebnimi dokazi podprte prijave za pridobnino, ker prepozno vložene ali pa sploh ne vložene prijave za odmero čistega dohodka imajo za posledico predpis kazni in pa nikaršno možnost pritožbe proti odmeri, če ne bo prijava vložena.

Višina in način pobiranja davka na alkohol.

Vprašanje višine in načina pobiranja davka na alkohol in kar je s tem v zvezi, se je že često razpravljalo. Toda do kraja in kot celota se tega še doslej ni uredilo. Zato so prizadeti gospodarski krogi, posebno pa še obrtni proizvajalci pijač, ponovno zahtevali ureditev tega vprašanja, ki se mora urediti tako, da se uveljavljajo načelo pobiranja trošarin, direktno pri proizvajalcih. Slovenski proizvajalci so vsled tega preko svojih organizacij, kakor tudi trgovci naslovili na ministra financ posebno vlogo s tehtno utemeljitvijo in obrazložitvijo, v kateri zahtevajo, da se uredi to vprašanje in naštevajo zahteve, ki so:

1. Obdavčenje alkohola, to je žganja in vina naj se že vendar enkrat dokončno in trajno uredi. Zato naj se uvede obdavčenje in kontrola alkohola že pri proizvajalcih, tako, da bodo obrtniki, trgovci in koncesionirani točilci alkoholnih pijač enkrat za vselej osvobodjeni vseh nadaljnjih kontrol v obliki kontrolnih listov, trošarinskih knjig in osebne kontrole finančnih organov.

2. Kakor zahtevamo, da se državna, bano-vinska in občinska trošarina pobira že pri proizvajalcu, zahtevamo istočasno, da se naj ta trošarina pobira zmerom hkrati, tako, da niti trgovci in izdelovalci alkoholnih pijač, kakor tudi njih odjemalci ne bodo imeli nobenega opravka več s plačevanjem omenjenih trošarin.

3. Prosta in neomejena žganjekuha naj se enkrat za vselej prepove. Kmetije smejo za pre-

POZIV. Uprava „Obrtnik“ poziva vse, ki so prejeli večje število izvodov „Obrtničkega Vjesnika“ ter s tem v zvezi okrožnico, da izvolijo takoj v kolikor še tega niso storili in kolikor je mogoče poslati po priloženi položnici zbrane zneske za označbo v katere svrhe pošiljajo.

hodno dobo enega leta pokuhati v žganje le tisto količino lastnih pridelkov, ki je določena za posamezno družino po številu odraslih članov družine. Po enem letu pa se mora individualna kuha žganja po kmečkih hišah sploh prepovedati in odpadajoči kontingent žganja za posamezne družine naj se skuha v zadržnih žganjarnah. Niti kmetije, niti zadržne žganjarne ne smejo prodajati žganja, najsibo zatrošarinjeno ali trošarine prosto, če je namenjeno za domačo porabo.

Zahtevamo, da se uvede enotna trošarina na žganje, ki naj znaša 30 do 35% trošarine na špirit iz melase, t. j. ca. Din 4.— za hektolitersko stopnjo.

4. Trošarina na špirit naj se zniža od dosedanjih Din 24.— za hektolitersko stopnjo na Din 12.—. Zahtevamo tudi nam tviornicami špirta tako uspešno kontrolo surovine in proizvodnje, da bo vsako nadaljnjo tihotapljenje nezatrošarinjenega špirta sploh že v naprej onemogočeno. Odpravi naj se luksuzni davek na rum, ker rum nikakor ni luksuz, temveč kot dodatek k čaju neobhodno potrebna ljudska hrana. Rum in liker naj se dovoli izdelovati iz katerihkoli surovin, t. j. ali iz žganja ali iz špirta.

5. Prepove naj se raba octove kisline v jedilne namene in izda odredba, da se mora pri izdelovanju jedilnega kisa nadomestiti najmanj polovico špirta z vinom. Banska in občinska trošarina na vino naj se maksimira na 50 para od litra.

Potrebno je, da se že enkrat reši to pereče vprašanje ter zato apeliramo na merodajne činitelje, da podpro težnje in izdejstujejo rešitev tega perečega vprašanja v smislu naštetih točk, posebno še zato, ker bo tako prišla država, bano-vina in občina po najkrajši poti in najhitreje do dohodkov trošarin, potrošnikom pa ne bo treba delati sitnosti z nepotrebnimi kontrolami, ki ovirajo nemoten razvoj in funkcioniranje obratov, za fiskus pa pomeni to vzdrževanje velikega kadra kontrolnih organov, kar mnogo stane, ki pa bi se prištedilo, če bo vprašanje rešeno v smislu predloga.

Črnomeljski poslanec

(Po „Slovenskem Narodu“ z dne 19. decembra t. l.)

„Iz obrtniških krogov nam pišejo: V četrtek je v Narodni skupščini govoril tudi poslanec črnomeljskega sreza dr. Jurij Koce. On dobro pozna križe in težave, ki tarejo zlasti obrtniški stan, saj je bil on tisti, ki je vodil akcijo proti ustanovitvi posebne obrtniške zbornice. Prepričani smo, da se je krepko zavzel za nas obrtnike, ki živimo v zadnjem času naravnost v obupnih razmerah. Škoda, da listi samo mimogrede poročajo, da jo poudarjal zasluge ministra dr. Korošca za naše osvobodjenje in uedinjenje, niso pa priobčili drugega dela njegovega govora o obrtniških težnjah in zahtevah, kar nas obrtnike, naravno, takisto

zanima. G. poslanec bo gotovo poskrbel, da bodo ta del njegovega govora, ki je bil gotovo čisto gospodarskega značaja, objavili vsaj slovenski listi.“

K stvari nimamo ničesar pripomniti, čudimo se le, da je „Slovenski Narod“, ki je še pred dnevi prav tako vneto zastopal stališče sporazuma političnih strank za Zbornico za TOI, napisal to notico.

„Bata“ izgubil dva procesa proti obrtniškim prvo-orbiteljem in proti uradniku obrtniških organizacij

Morda je slučaj nanesel, da sta se vršila dva procesa v enem tednu proti obrtniškim funkcionarjem po tožbi firme „Bata“. Pretekli teden, namreč se je vršil v Zagrebu pred sodiščem proces proti g. Čupaku, uradniku Obrtniške zbornice, ki je tudi nam slovenskim obrtnikom znan kot bivši funkcionar Saveza hrvatskih obrtnika. Ta proces se je vršil v torek dne 15. decembra t. l., v sredo dne 16. decembra pa se je vršil proti znanim srbskim obrtniškim funkcionarjem gospodu Stojadinu Andjelkoviću in Dušanu Jurmoviću.

Za oba procesa je vladalo veliko zanimanje med obrtniško in ostalo javnostjo, tako, da je tudi dnevno časopisje posvetilo to pot upravičeni borbi obrtnišva za svoje pravice mnogo več prostora, kakor pa je to običaj. Obema procesoma je prisostvovalo na galerijah veliko število obrtnišva, ki je z zanimanjem sledilo potekanju razprav. G. Čupak je bil obtožen, da je čez firmo „Bata“ napisal v „Obrtničkem Vjesniku“ članek, v katerem se firmo kleveta in ji jemlje dobro ime. Gospod Stojadin Andjelković in g. Dušan Jurmović sta bila obtožena enako kot prednji in je g. Andjelković odgovarjal kot pisec inkriminiranega članka v srbskem časopisu „Zanatlija“, Dušan Jurmović pa kot lastnik lista.

V obeh slučajih je sodišče izreklo oprostilno razsodbo, pri čemer so igrala v nemali meri vlogo dejstva, ki so jih iznesli tako v Zagrebu branilec g. dr. Scholl, v Beogradu pa g. Pupić. Obrtništvo, ki je z zanimanjem zasledovalo procesom, je z zadovoljstvom vzelo na znanje razsodbe. Branilca sta se izjavila, da v zakonitem roku podasta svoje izjave odnosno želita prepis razsodbe.

Iz govora branilca g. Pupića posnemamo, da se je zavzel za svoje kliente ter je tudi prečital sporočilo Svetega arhierejskega Sabora, ki s čisto moralnega stališča stoji v zaščiti obrtnišva. Obtoženi g. Jurmović se je izjavil pri zaslišanju: „Meni je v čast, ker sedim na obtožni klopi kot predstavnik obrtnišva.“ G. Andjelković pa je dejal: „Sistem, katerega je uvedel „Bata“, je prinesel veliko škodo čevljarstevu stanu v naši državi.“ G. Andjelković je bil oproščen kazni v smislu § 306 kazenskega zakona, ker je pisal inkriminirani članek, ne zato, da bi oklevetal koga, temveč radi zaščite opravičenih interesov obrt-

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije a. d.

Podružnica Ljubljana

Gajeva ulica 6.

Centrala Beograd

Delniška glavica Din 75.000.000

Udeležba države Din 30.000.000

Glavna podružnica
ZAGREB

Podružnica Sarajevo

Podeljuje obrtnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoči račun, posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev, delnic Narodne banke in Priviligirane Agrarne banke.

Sprejema na obrestovanje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun, katere izplačuje brez omejitve. Upravlja imovino in fondne obrtniških ustanov in organizacij. Izvršuje vse ostale bančne posle.

Brzjavni naslov: „Zanatska“ Ljubljana

Telefon štev. 20-30

Račun Poštne hian. štev. 14003

Plesna prireditel

1. februarja 1937 v Kazini v korist socijalnih name-nov zadruge „Dom jugoslovenskih obrtnikov v Ljubljani“, za dom na Govejku.

Obrtniki, pohitite za Božične praznike in Novo leto na Govejek. Vabimo vse obrtništvo, posebno pa člane zadruge DJO, da pohite za bližnje praznike na izlet v prosto naravo v svoj obrtniški dom na Govejku. — Zveze v vlaki so ugodne. Dostop je vsakomur mogoč, najsibo z vlakom iz Škofje Loke in Medvod, ali pa z avto-busom, ki vozi v Polhov gradec do Žirovnika, čez Sv. Katarimo v Dom na Govejek. Peš-hoda od Žirovnika in postaje Medvode do doma je 1 in pol ure, iz Škofje Loke pa dve uri. — Obrtniki, svojci in prijatelji obrtnišva, za praznike na svidenje na Govejku, kjer je dom z vso potrebno prehrano, pijačami in toplimi sobami preskrbljen.

Razstava Male Antante na vele-sejmu v Pragi. Trgovinski muzej ministrstva trgovine in industrije v Beogradu obvešča, da bo na pomladanskem velesejmu v Pragi meseca marca 1937 prirejena skupna razstava držav Male Antante. Razstava, ki bo predstavljala prvo skupno gospodarsko manifestacijo treh prijateljskih držav, bo prirejena v večjem stilu. Zato opozarjamo na to prireditel vse naše producente in izvoznike. Podrobnejše informacije glede udeležbe, prevoza vzorcev in dr. daje interesentom neposredno: Trgovinski muzej ministrstva trgovine in industrije v Beogradu, Miloša Vel. 29.

niškega stanu. Iz zaslišanja prič se je sodišče uverilo, da so čevljarški obrtniki hoteli v „Jutranjem listu“ in „Novostih“ v Zagrebu odgovoriti na napade „Bate“, za kar so ponudili plačilo po tarifi, toda predstavniki listov niso hoteli tiskati njihovega odgovora, zato, ker pri njih tvrdka „Bata“ tiska oglase. Sodišče je iz teh podatkov in zaslišanja prič oprostilo obtoženega g. Andjelkovića, g. Jurmovića pa je že preje oprostilo, ker se je javil kot pisec g. Andjelković, ker se je uverilo, da so interesi, katere je g. Andjelković zastopal v tem članku, pretežni nad interesi tožilke firme „Bata“.

Ta dva procesa, v katerih so bili obtoženi obrtniški funkcionarji in oproščeni vsake krivde, naj opozore merodajne činitelje, da je treba obrtniški stan zaščititi, posebno pa še oblačilno stroko, to je čevljarje in krojače pred vprav nedopustno in neumestno konkurenco, kateri podlaga je inozemski kapital. Zaslužek take tovarniške konkurence pa se izteka v veliki večini izven meja naše države — na škodo nas vseh.

Tečaji

Tečaji visokošolskega značaja za moderno slovensko umetnostno industrijo in tečaj za domače stavbarstvo.

Za navedene tečaje, ki jih bo priredilo društvo „Probuda“ je zavladalo veliko zanimanje v industrijskih in obrtniških krogih. Za tečaje se je priglasilo veliko število udeležencev. Želja obrtnikov pa je, da naj se tečaji preložijo, ker se jih vsled velike zaposlenosti pred prazniki, ne bi mogli udeležiti. Tudi se je poudarjalo, da bi bilo umestno skrajšati tečaje od 3 na 2 meseca, ker ne morejo biti interesenti od svojih obratov daljšo dobo odsotni. Da ustrezne izraženim željam, je sklenilo društvo „Probuda“, da se bodo vršili tečaji glasom sledečega programa:

I. Tečaji za moderno slovensko umetnostno industrijo od 15. januarja do 15. marca 1937. Priglasitev do 3. januarja 1937. Solnina Din 600.—, oziroma za člane „Probude“ Din 400.—.

Enaki pogoji veljajo za tečaje iz oblačilnih in sorodnih strok.

II. Tečaji za domače stavbarstvo od 15. februarja do 15. marca 1937. Priglasitev do 3. januarja 1937. Solnina Din 300.—, oziroma za člane „Probude“ Din 200.—.

S tečaji bo združen praktični pouk v raznih panogah okrasne tehnike, ki se bo vršil ob sobotah. Na ta način bo ustrezno tudi udeležencem, ki imajo že lastne obrate, ker bodo lahko porabili sobote v svojih delavnicah za praktično izvedbo med tednom narisanih osnutkov.

Dalje sporočamo javnosti, da se bodo vršili na splošno zahtevo istočasno tečaji za oblačilne in sorodne stroke, pri katerih bosta sodelovali s „Probudo“ družbi „Dečva“ in „Naša skrinja“. V teh tečajih se bodo izdelovali osnutki za blagovne vzorce in za oblačila vobče, dalje osnutki za moderne slovenske narodne noše (dočim naj služijo stare noše za historične prireditve) in za športne obleke (n. pr. za skupne prireditve v inozemstvu).

Točen program Probudinih tečajev bo na razpolago v prihodnjih dneh pri splošnih obrtnih združenjih, pri raznih strokovnih združenjih, pri mestnih poglavarstvih in pri vseh večjih občinskih uradih v dravski banovini.

Iz raznih popisov smo povzeli, da si interesi niso bili na jasnem glede ciljev naših tečajev za umetnostno industrijo, o katerih izvajamo sledeče:

Kar hočejo in snujejo prireditelji teh tečajev, je doprinesiti dokaz, da se da našo domačo umetnostno industrijo osvoboditi enostranskih slogovnih smeri, ki so nam bistveno tuje, ki sicer mogoče odgovarjajo strogi stvarnosti in predavnosti drugih dežel in ljudem drugačne narave, ne pa nam in naši zemlji. Potrebno je, da se v okviru modernih slogovnih smeri vračamo gotovim domačim oblikam, katero stremljenje pa ni presojati samo iz estetskega temveč tudi iz gospodarskega vidika. Ne z masno produkcijo, samo s kvalitetnim delom more priti naš mali narod do veljave. S takim delom bomo tudi gospodarsko najboljše vozili. Princip stvarnosti, vladajoč v sedanjosti, naj ostane priznan tudi v moderni domači umetnostni industriji. Bilo bi popolnoma pogrešno, če bi pri modernih izdelkih naše umetnostne industrije ne jemali v poštev zahtev sedanjosti in če bi le kopirali našo ljudsko umetnost. Slednja bodi sicer podlaga za naše ustvarjanje, je pa nastala pod drugimi okolnostmi in je zgubila zvezo s sedanjostjo. Prava pot leži nekako v sredi. Lepe oblike naše ljudske umetnosti naj

nam služijo kot vzor, pri ustvarjanju novih izdelkov pa ne smemo prezreti stvarnih potreb sedanjosti. V vpoštovanju obeh navedenih faktorjev leži bodočnost slovenske umetnostne industrije.

Ker je pokrajinski značaj v Sloveniji tako raznolik, se izraža njegova pestrost tudi v naši ljudski umetnosti, in v podeželskem stavbarstvu, ki naj služita kar se tiče oblikodaje in barvne kompozicije za podlago pri ustvarjanju moderne slovenske umetnostne industrije in podeželskega stavbarstva. Tako si bodo ustvarili posamezni predeli naše domovine svojemu značaju odgovarjajoče lastne oblike (sloge), ki bodo pokrajini v dobrobit.

Prijave k tečajem sprejema predsednik društva „Probuda“: prof. Grebenc Oton, Cesta 29, oktobra 7/1 desno, Ljubljana, ki je na razpolago za pojasnila vsak dan izključno od 13.—14. ure. Za pismene odgovore je priložiti frankirane kuverte.

„Obrtniška Samopomoč“ v Ljubljani

Med eno najvažnejših vprašanj celokupnega obrtništva spada gotovo socialno zavarovanje obrtnikov.

V pomanjkanju starostnega, bolniškega, smrtnega in nezgodnega zavarovanja za obrtnika se čisto dogajajo težki slučaji, ko so ob takih primerih svojci brez sredstev ko jih doleti nesreča.

Vsled teh dejstev, ki se jih je obrtništvo dobro zavedalo si je v svesti važnosti in velikih koristi posmrtninskega zavarovanja, ustanovilo pred 10 leti v Ljubljani svojo lastno stanovsko pomožno blagajno

„Obrtniško Samopomoč“

ki si je nadelo nalogo, pomagati siromašnemu obrtniku v največjih stiskah in neprilikah, — kadar se primeri v družini smrt.

Veliko je številno obrtnikov in svojcev, katerim je „Obrtniška Samopomoč“ izplačala določene posmrtnine, mnogo jih je rešila obupa in marsikomu pomagala zopet na noge. — Deset let uspešnega humanitarnega dela dovolj zgovorno priča in dokazuje, kako koristna in potrebna je obrtništvo ta ustanova. To bi morali uvideti vsi zavodni obrtniki, predvsem pa oni, ki imajo poleg sebe nepreskrbljene družine, za katere bi se v prvi vrsti morali pobrigati in jim zagotoviti primerne podpore.

„Obrtniška Samopomoč“, ki ima svoj sedež v Ljubljani, Beethovnova ul. 10 (Zbornica za TOI, pritičje levo), je danes edina stanovska socialna ustanova, ki ne pozna nobenega strankarstva, nobene politike, temveč dela iz golega idealizma za dobrobit in koristi celokupnega obrtništva.

Tovariši obrtniki! Prevdarite in premislite resno vse okolnosti ter se odzovite vabilu „Obrtniške samopomoči“, ki vam želi pomagati, kadar boste pomoči najbolj potrebni.

Doba, ki je povzročila v obrtniških vrstah toliko malodušja in nezaupanja je minila, zato bi bilo želeto, da bi se vse stanovsko zavedno obrtništvo cele naše banovine zdramilo in se še v večjem obsegu oklenilo svoje „Obrtniške samopomoči“, ki mu daje priliko in možnost najcenejšega zavarovanja, kar ga sploh obstoja.

Tako strnjeno v enotni svoji stanovski socialni ustanovi, si bo ustvarilo obrtništvo res pravi temelji uspešne medsebojne pomoči, kajti zavedati se je treba, da obrtniku ne bo nihče pomagal v sili, če si sam ne bo znal pravočasno pomagati!

Vse informacije dobite brezplačno in brez obvezno v pisarni:
Ljubljana, Beethovnova ul. 10 (Zbornica TOI, pritičje levo), le za pismena sporočila priložite znamko za odgovor.

Iz uprave

Vse naročnike obveščamo, da prejmejo prihodnje dni s posebno pošto sporočilo uprave in prosimo vse naročnike, da na prejeti dopis na to takoj vse store v smislu vsebine, osobito pa, da vsak stori svojo dolžnost z nakazilom naročnine, kajti ponovno povdarjamo, da se naš list izdržuje izključno le z plačano naročnino ter je samo od naročnikov odvisno redno dostavljanje in izhajanje lista.

Vsa predplačila in darila hvaležno sprejemamo! Zavedajte se, da ne

prejemamo nikakih subvencij od zbornice za TOI za tisk, kakor to prejema „Obrtni Vestnik“, ki je letno do sedaj prejel mal po 40.000 Din podpore. Nam pa ni bilo nakazanih kljub neštetim našim vlogam in osebnim intervencijam od Zbornice za TOI ničesar, čeprav vsi obrtniki prispevamo in vzdržujemo našo skupno zbornico. Po tem se ravnajte in upoštevajte ter se zavedajte, da se moramo boriti z takimi materijelnimi težkočami, kar drugim ni treba. Zato pričakujemo odziva ter smo prepričani, da na ta apel ne bo ostalo obrtništvo ravnodušno, temveč storilo svojo dolžnost, kajti močan tisk in veliko naročnikov z redno plačano naročnino nam je najuspešnejše orožje v borbi za naše pravice!

Razno

Zgraditev obrtniškega doma in šole v Kragujevcu. S posebnim sklepom in odločbo mestnega sveta v Kragujevcu je dokončno rešeno vprašanje zgraditve obrtniškega doma in šole v Kragujevcu. Mestna občina je odstopila, odnosno darovala na najlepšem kraju, na trgu Kraljice Marije na križišču 4 cest krasno stavbišče fondu zanatskega doma. Fond zanatskega doma, ki je ustanovljen v to svrhu kot nekaka združna ustanova je pozval obrtništvo svojega področja na poziv v članstvo ter je odziv mnogobrojen, tako da se bo po izgledih pristopilo k zgraditvi že v začetku leta 1937.

Lepa zapuščina v obrtniške svrhe. V Beogradu je pokojna Mila-Mileva Mundrinović preminula 30. avgusta 1936, stara 76 let, glasom testamenta zapustila fondu obrtniškega doma znesek Din 300.000.—. Lep primer, ki je posnemanja vreden.

Licitacija

Dne 4. januarja se vrši v inženjerskem oddelku štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija za popravilo krova na garnizijskem skladišču v Mariboru.

Zahvala

Zahvala g. ministru trgovine in industrije dr. Milanu Vrbaniću. Uprava in poverjenišstvo za izdajo lista „Obrtnik“ v Ljubljani si usoja tem potom izreči javno zahvalo g. ministru za zanimanje in materijelno ter moralno podporo, ki jo je izvolil izkazati našemu listu. Prepričani smo, da bo g. minister tudi v bodoče pokazal tako zanimanje za svoboden obrtniški tisk. Posebno pričakujemo tozadevno uspešne intervencije v zadevi podelitve podpor obrtniškemu tisku s strani skupne zbornice za TOI v Ljubljani.

G. minister naj bo uverjen, da svobodnomisleče obrtništvo Dravske banovine ve ceniti izkazano zanimanje za interese obrtniškega stanu in posebej še tiska.

TOVARIŠI OBRTRNIKI!

Tudi Vam ne bo prizanesla kruta usoda! Ali boste zapustili svoje družine nepreskrbljene, brez vsakih sredstev in podpore? Od nikoder ne morete pričakovati pomoči, edino Vaša lastna

„Obrtniška samopomoč“

Ljubljana, Beethovnova ulica 10
Vam bo pomagala v največji stiski.
Zahtevajte takoj brezplačne informacije!

Tiskali J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani, Odgovoren L. Mikuš.

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam